Należność pocztowa opłacona ryczałtem.

KURJER EKONOMICZNY & AKCYJNY

Rok czwarty. Nr. 15/20 Warszawa, 16 listopada 1929 r. Cena numeru poj. 30 gr.

wychodzi w dn. 7 i 21 każdego miesiąca

*

* *

W ciszy giełd polskich — przelotnym posunięciom zakulis wartości nie przypisujemy — łatwo możemy się zorjentować, iż niski poziom kursów akcji kształtuje się pod wpływem trzech czynników: położenia finansowego, gospodarczego i wzrastającego kryzysu zaufania.

Przelotne są zasadniczo dwa pierwsze czynniki. Głębokie bruzdy w życiu akcyjnem orze jedynie kryzys zaufania, a wpływy jego zaznaczą się w całym szeregu lat, wśród pomyślnych nawet warunków gospodarczych i finansowych.

Igraszki sterników szeregu towarzystw akcyjnych z akcjonarjuszami rozkruszyły pełnię zaufania do akcji i to w szeregach najcenniejszych akcjonarjuszów, tych, co w pełnem zaufaniu nieśli swe oszczędności, przyczyniając się do rozrostu placówek, ongiś w całości polskich, dziś w poważnej części zdobyczy zagranicy, zbierającej plony polskich wysiłków pjonierskich.

Tli się zarzewie nieufności, podsycane przeświadczeniem o bezsilności jednostek w słusznej nawet akcji, gdy przeciwstawia się jej wola większości, reprezentującej niejednokrotnie mniej, niż połowę kapitału akcyjnego.

Nadchodzi czas, by, jeśli pragniemy utrzymania naszego stanu posiadania, nastąpiła w całym szeregu towarzystw akcyjnych zasadnicza zmiana w dotychczasowem postępowaniu z akcjonarjuszami.

Wzorem winna być grupa przodujących, zdrowych towarzystw akcyjnych, na których czele stoją jednostki dzielne, w działaniu swem świadome celu, baczące na dobro wszystkich akcjonarjuszów, którzy im mienie swe powierzyli.

Walne zebrania będą wtedy miłem spotkaniem grona osób, w doli i niedoli, nie będą wywierały wrażenia odrabiania niemiłej pańszczyzny, zbywanej w tempie rekordowem.

Dzięki przejrzystym sprawozdaniom, ujętym w druku, jak i w słowach, a dalej dzięki wyjaśnieniom w rzeczowej dyskusji, będą akcjonarjusze w stanie zdać sobie sprawę z rozwoju agend T-wa w okresie spawozdawczym, ocenić pracę i wysiłki władz, wyrazić im uznanie, uznanie rzeczywiste, a to niezależne od wysokości dywidendy.

W zakresię kosztów handlowych nie będzie dla nich łamigłówką, z jakich sum jedna ta pozycja się składa, sumy te bowiem będą wyszczególnione, a na zapytania o wyjaśnienie — otrzymają odpowiedź.

Wtedy nieuzasadnione pogłoski o niezwykle wysokich uposażeniach poszczególnych jednostek wśród władz nie będą grały na nerwach akcjonarjuszów. Wnioski w sprawie uposażenia i wysokości tantjem przyjmowane będą nie z niechęcią, lecz jednomyślnie, w dowód uznania za zasługi.

Wysokość dywidendy ograniczana będzie jedynie przezornością dobrego gospodarza, niezależna od przeczulonej przezorności, lub zmierzającej do nieuchwytnego celu polityki małych dywidend.

W zakresie nowych emisji prawa dotychczasowych akcjonarjuszów, bez nieodzownej konieczności, uszczuplane nie będą. Wykorzystanie uchwał o podwyższeniu kapitału akcyjnego w drodze nowej emisji nie nastąpi nigdy w okresie czasu, gdy zgóry wiadomem będzie, iż poważna część akcjonarjuszów z praw poboru nowych akcji skorzystać nie będzie w stanie.

Wpływ ożywczy wzrastającego zaufania podniesie poziom kursów akcji do wysokości, odzwierciedlającej ich rzeczywistą wartość.

Przelotne wpływy czynników: gospodarczego i finansowego nie będą miały dla najcenniejszych akcjonarjuszów znaczenia tak poważnego, jak dziś.

W nowych emisjach będą brali udział w lwiej części akcjonarjusze polscy, a nie kapitał zagraniczny.

Minie niebezpieczeństwo, iż możemy się stać helotami na własnej ziemi.

W oczekiwaniu, nim to nastąpi — aktualność nowelizacji wchodzącego w życie prawa akcyjnego stale wzrasta.

Ted.

WYNALAZCZOŚĆ

W przydrożnym cieniu naszych dążeń i wysiłków, zmierzających do wzmożenia dobrobytu Rzeczypospolitej, leży od dawien dawna szary kamień, o który niejednokrotnie się potykamy, przelotnie jedynie istnienie jego odkrywając, szary kamień, kryjący w sobie bogate skarby przyszłości.

Wynalazczość polska...

Niedoceniamy jej, nie śpieszymy jej z pomocą, choć znana nam jest niedola wynalazców, w lwiej części walczących i o chleb codzienny i o zdobycie postępu.

Wiemy dobrze, iż jednym z wybitnych współczynników rozrostu potęgi gospodarczej i dobrobytu U. S. A. jest wynalazczość szeregu obywateli, pracujących w nadzwyczaj przyjaznych warunkach.

Wiemy dobrze, że rok rocznie płacimy wynalazcom zagranicznym olbrzymi haracz w cenach sprowadzanych maszyn i produktów.

Wiemy dobrze, że poszczególne placówki gospodarcze płacą poważne sumy za obce licencje.

A jednak ... smutną jest dola wynalazców polskich.

Na ulicach stolicy zbiera się złotówki, w sprzedaży znaczków, na zasilenie funduszów związku polskich wynalazców, by mógł wypełniać nakreślone sobie cele.

W szeregu tow. akc. zdobyto w roku ubiegłym poważne, miljonowe zyski; wypłacono poważne tantjemy; ale nawet w tych towarzystwach, które płacą zagranicy za licencje poważny haracz, nikt z władz nie wystąpił ze szlachetnym wnioskiem, by przeznaczyć z zysków choć drobną stosunkowo sumę na poparcie polskich wynalazców, nie jako jałmużnę, lecz daninę, która w przyszłości przynieść może społeczeństwu, a pośrednio lub bezpośrednio i tow. znaczne korzyści.

Wiemy, że wnioski takie byłyby powitane z uznaniem i przyjęte jednogłośnie, wiemy jednak też, że na trwały w pamięci i cenny — szlachetny gest trzeba umieć się zdobyć.

Ted.

HOLDINGI

Wysoce niebezpiecznem zjawiskiem w życiu akcyjnem są towarzystwa holdingowe, których jedyne mienie stanowią znaczne ilości akcji już istniejących placówek twórczych.

Pod bojową osłoną finansowania pewnych gałęzi przemysłu kryją się dążenia do zapewnienia sobie wpływów i zysków, inwestowanym zasobom pieniężnym niewspółmiernych.

W tych zbędnych nadbudowach finansowych tli się zarzewie niespodzianek i niebezpieczeństw.

Widzimy to zarzewie niespodzianek i niebezpieczeństw, dla polskch akcjonarjuszów i naszego stanu posiadania, w organizowanych na terenie zagranicznym towarzystwach holdingowych, przejmujących znaczne ilości akcji jednego z polskich towarzystw akcyjnych.

Posunięcia holdingowe w Polsce, których podłożem jest rozpiętość między położeniem finansowem w Polsce, a zagranicą, otwierają jednostkom przedsiębiorczym perspektywy poważnych zysków, utrzymania swych wpływów, przy znacznem nawet zmniejszeniu inwestowanych kapitałów.

Posunięcia łatwe i proste.

Wyobraźmy sobie, że istnieje Tow. Akc. „A", o kapitale akcyjnym w wysokości dziesięciu miljonów złotych.

W okresie szeregu lat, przy niezwykłej ostrożności w wyznaczaniu dywidend i bilansowaniu, tworzeniu specjalnych rezerw, zdołano nagromadzić poważne zasoby rezerwowe tak, iż wartość rzeczywista części majątku, odpowiadająca jednej akcji, przewyższa znacznie jej wartość nominalną.

Grono jednostek posiada łącznie 60% ogólnej ilości akcji, co zapewnia im w danem Tow. bezwzględną władzę.

Tworzy ono na terenie zagranicznym, odpowiednio podatnym, specjalne towarzystwo holdingowe, o kapitale akcyjnym, w wysokości równowartości sześciu miljonów zł., wnosząc w miejsce gotówki 60% akcji Tow. „A", które stanowią całe mienie założonego przez nich T-wa.

Wśród akcji Tow. holdingowego — 30% stanowią akcje założycielskie, imienne, z których każda posiada prawo jednego głosu, a 70% akcje zwykłe na okaziciela, przeznaczone do obrotów giełdowych, z których każde dziesięć posiada prawo jednego głosu.

Po przeprowadzeniu akcji prasowej wprowadza się akcje na giełdę. Giełda, czuła na wartość rzeczywistą i wysokość dywidendy, u nas małą, dla zagranicy znaczną, reaguje w bardzo krótkim okresie czasu, zwyżką kursu ponad wartość nominalną, w granicach np. 50% i wyżej.

Nadarza się sposobność, w stałych sprzedażach, w pewnym okresie czasu, zrealizowania 70% akcji i uzyskania za nie 6.300.000 zł., a więc więcej, niż nominalna wartość całej, wniesionej ilości akcji Tow. „A".

W posiadaniu założycieli pozostało 30% akcji imiennych, zapewniających im wysoką przewagę głosów, w stosunku 30 na 7.

W ten sposób, przy pełnem wycofaniu wkładów inwestycyjnych, pozostają właścicielami 30% akcji holdingowych, w ich rękach jest władza w tow. holdingowem, a przezeń w tow. „A", zapewniająca poważne wpływy z uposażeń i tantjem, niezależnie od dywidend od 30% akcji tow. holdingowego.

Rzecz oczywista, iż z różnych względów wycofanie kapitałów może być tylko częściowe.

Niespodzianką i niebezpieczeństwem dla akcjonarjuszów Tow. „A" jest możliwość władzy grona osób w danem Tow. finansowo nieznacznie lub wogóle niezaangażowanych, a dalej w wypadku zbycia akcji założycielskich, lub ich części, przy mniej dla założycieli korzystnym stosunku praw głosu, przejścia większości akcji holdingowych, a z tem większości Tow. „A" w ręce kapitału zagranicznego.

W ten sposób holding daje możność zdobycia większości tow. polskiego w krótkiej drodze. Rzecz oczywista, wszystko tu zależy od założycieli.

Posunięcia holdingowe — to sprawa danych jednostek — wobec jednak znaczenia dla T-wa „A" budzi zainteresowanie akcjonarjuszów polskich,

Winniśmy sprawom towarzystw holdingowych więcej poświęcać uwagi, bacznie obserwując nieznaczne nawet posunięcia.

T.

SLAVICA

JUBILEUSZ SKODY

W czerwcu roku bieżącego upłynęło sześćdziesiąt lat od chwili, gdy Emil szlachcic ze Skodu, kupnem małej wytwórni, położył podwaliny potężnych dziś, cieszących się światową sławą, zakładów Skody.

W dziejach rozwoju „Skody", w jej doli i niedoli, znaleźć możemy wiele wskazań, które zasługują w pełni na szczere zainteresowanie się nimi .

W pierwszych już latach swej działalności wytwórnia Skody wyróżniła się przedewszystkiem wyśmienitą jakością wytwarzanej przez nią stali lanej. Równolegle z rozszerzaniem zastosowania stali lanej w najrozmaitszych gałęziach techniki, głównie zbrojowej, wzrastały zakłady Skody, rozszerzając stale zakres swej wytwórczości, w duchu postępów technicznych. Wyśmienita jakość stali zyskała im uznanie światowe, tak w zakresie odlewów, jak maszyn i materjałów wojennych.

Przemiana prywatnej wytwórni na tow. akc. w r. 1889 przyspieszyła tempo rozwoju, wzmogła zdolność dotarcia jej wyrobów do wszystkich krajów europejskich i zamorskich. W godnych uwagi dziełach techniki ówczesnej uczestniczy „Skoda" dostawami olbrzymich tworów stalowych; w budowie turbin wodnych na wodospadzie Niagary, przy budowie kanału Suezkiego, czy przy budowie jednostek floty handlowej i wojennej wielu państw.

W okresie wojennym wybijają się zakłady Skody na stanowisko równorzędne Schneider et Co we Francji, Kruppowi w Niemczech, Vickersowi w Anglji, zakł. Putiłowskim w Rosji.

W okresie powojennym, w warunkach wysoce niekorzystnych, zmienia się od podstaw program wytwórczości zakładów Skody, obejmując równocześnie szereg nowych gałęzi produkcji.

W zadaniach, jakie pojawiły się przed władzami tow. w pierwszych miesiącach 1919 r., odzwierciedlał się prawie cały problem przemysłowy nowopowstałego państwa czechosłowackiego, obciążony ponadto specjalnymi kłopotami olbrzymiej wytwórni, której prawie przez noc zginął najpoważniejszy odbiorca, a równocześnie stumiljonowy dłużnik, pozostały jednak olbrzymie zobowiązania wobec wierzycieli i dziesięciotysięcznej rzeszy robotniczej. Pod wpływem dyskusji w kołach gospodarczych na temat złożenia w ofierze nowym stosunkom części „zbytecznego" przemysłu, wyłonił się projekt zamiany wytwórni Skody, w rozmiarach znacznie zmniejszonych, na zbrojownię państwową, czerpiąc swe uzasadnienie w przekonaniu o prawie niemożliwej przemianie tak poważnej wytwórni wojennej na pokojową i to w krótkim okresie czasu.

Wysiłkom nowych władz Twa zawdzięczać należy, iż przeszkody te przełamano, a to głównie dzięki zapewnieniu sobie współpracy z firmą francuską Schneider et Co, a z nią zasadniczej zmiany sytuacji finansowej, jak i zamówieniom, w krytycznej tej dobie, tak potrzebnym.

Przystąpiono do właściwej pracy reorganizacyjnej, w warunkach, tak w kraju, jak i zagranicą, wysoce niepomyślnych.

Dzięki nadludzkim wysiłkom pracy tej dokonano w okresie zaledwie kilku lat.

W działach już czynych przeprowadzono pełną modernizację, przy równoczesnem zastosowaniu ich do produkcji pokojowej.

Wprowadzono szereg nowych gałęzi wytwórczości, z których szereg, dzięki technicznej dojrzałości inżynierów i wyszkoleniu robotników, dziś już wykazać się może wspaniałymi wynikami.

Wprowadzono nowe metody pracy, poświęcając baczniejszą uwagę ekonomicznemu zużyciu surowców i materjałów.

Następstwa izolacji wojennej przełamano podróżami inżynierów na studja zagranicę, celem zaznajomienia się z technicznemi i organizacyjnemi metodami i postępami.

Przez przeprowadzenie reorganizacji, w pełnem tego słowa znaczeniu, przy równoczesnej dbałości o jakość i wartość wyrobów, upewniono dawne swe imię i stworzono podstawy zdrowe nowego rozkwitu.

W szeregu ostatnich lat rozpoczęto rozbudowę programu produkcji, dążąc do tego, by według możności nie półprodukty, a własne wyroby gotowe wprowadzać na rynki.

W dążeniu do tego celu zwrócono specjalną uwagę na dział budowy maszyn, samochodów i elektrotechniczny, a więc działy, które zagranicą mogą liczyć na wzrastający zbyt.

Przy równoczesnem stałem udoskonalaniu urządzeń wytwórni, metod pracy, jakości produkcji, realizowaniu dążenia do zmniejszenia kosztów własnych, posuwa się rozbudowa sieci organizacji handlowej.

Nowocześnie zorganizowana sieć handlowa, obejmująca przez własne przedstawicielstwa i zastępstwa cały świat, daje, przy ograniczonym terenie zbytu w kraju, możność zapewnienia zakładom stałego, dostatecznego zatrudnienia.

Doskonałe zorganizowanie tej sieci, przy równoczesnem dążeniu do przebicia się na rynki światowe jakością wyrobów, zapewnia stałą, równomierną pracę czterem najpoważniejszym działom wytwórczości zakładów „Skody": hutniczemu, maszynowemu, elektrotechnicznemu i środków przewozowych, ułatwiając jednocześnie dążenia do zmniejszania poziomu kosztów własnych.

Wybitną rolę w obniżaniu kosztów własnych i polepszaniu jakości produkcji odgrywa instytut badań, jeden z działów zakładów „Skody". W zakres działalności jego wchodzi kontrola wszystkich surowców i materjałów pędnych, których używa się przy wyrobie, zwiększająca jakość gospodarki w produkcji i jakość wyrobów, oraz badanie techniczne, wspierające postępy techniczne.

Wysoce interesującą jest działalność działu patentowego. W zakres jego działalności wchodzi fachowe opracowywanie zgłoszeń do patentu wszystkich wynalazków, w zakładach dokonanych, administracja w zakresie praw nabytych, obrona tych praw, zawieranie umów licencyjnych i nabywanie praw cudzych, celem umożliwienia zakładom dotrzymania kroku wszystkim zdobyczom techniki nowoczesnej.

Wobec ścisłej współpracy między działem tym, a działem produkcyjnym i handlowym, te dwa ostatnie działy są stale informowane o wszelkich zmianach i interesujących możliwościach.

Wiadomości o zgłoszeniach patentowych, budzących zainteresowanie w związku z programem produkcji, napływają z zagranicy od specjalnych korespondentów.

O rozmiarach pracy działu patentowego dowodzi fakt, iż w administracji jego znajduje się obecnie 2000 aktywnych patentów. Roczna ilość zgłoszeń patentowych w kraju i zagranicą sięga 500. Ilość proponowanych do nabycia praw sięga rocznie do 1500 i 2000.

Przy wzorowej organizacji, usługi działu patentowego, w zakresie finansowym i postępu technicznego są bardzo poważne.

W krótkim stosunkowo czasie, po reorganizacji, zdołały zakłady „Skody" w pierwszym rzędzie umocnić swe stanowisko na rynku krajowym, zwłaszcza w tych gałęziach produkcji, gdzie odczuwa się najostrzej współzawodnictwo krajowe i zagraniczne, a więc w dziedzinie samochodowej i elektrotechnicznej. Na terenach zagranicznych umocniono dawne stosunki, nawiązano nowe, zdobywając stale nowe i cenne zamówienia nietylko w krajach europejskich, lecz i w Indjach, Małej Azji, połudn. i półn. Afryce, połudn. Ameryce i na Dalekim Wschodzie.

Wielkie i nowoczesne wytwórnie, znaczne środki finansowe na usługach wielkiego programu produkcji, umożliwiają dziś zakładom „Skody" udział w dostawach i największych dziełach nowoczesnej techniki, czy to rozchodzi się o wyroby hutnicze, maszyny, czy wyroby elektrotechniczne.

W współzawodnictwie, wytwórnia oparta na takich podstawach, z łatwością wychodzi zwycięsko.

JUGOSŁAWJA

WZBUDZA NIEZWYKŁE ZAINTERESOWANIE SIĘ NIĄ PRZEMYSŁU I FINANSÓW ZAGRANICZNYCH

Wiadomości o energicznem wprowadzaniu w życie szczegółowo nakreślonego, zdrowego programu politycznego i gospodarczo - finansowego, przyjętego z uznaniem przez koła gospodarcze Jugosławji, wzbudziły niezwykłe zainteresowanie się nią zagranicą, a zwłaszcza w kołach przemysłowców francuskich, angielskich i amerykańskich.

Bogactwo znanych kopalń w Ljubiji, w Bośni, przyciąga grupę amerykańską, która po zwiedzeniu ich wystąpiła z propozycją powierzenia jej eksploatowania i rozbudowy tych kopalń, z zastrzeżeniem udziału państwa.

„The Smelting Rafining Comp." zawarło umowę eksploatacji kopalń w Srebrenicy, nad Driną. Tow. to zajmować się będzie w Jugosławji eksploatacją kopalń rudy ołowianej, przeznaczając na ten cel poważne kapitały..

Kapitał francuski, który dotychczas, poza inwestycjami w kopalni rudy miedzi w Bor, słabo w życiu gospodarczem Jugosławji był zainteresowany, rozwinął ożywioną działalność.

Powstało Tow. „Soc. des forces hydro-electriques de Dalmatie", o kapitale akcyjnym w wysokości 125 miljonów fr. franc., które przejęło dotychczasowo włoskie Tow. „Sufid", a zadaniem jego jest wykorzystanie sił wodnych rzek Krka i Cetina.

Nowe Tow. otrzymało uprawnienie na okres pięćdziesięcioletni, wykorzystania wszystkich sił wodnych obu wymienionych rzek. W okresie trzechletnim dotychczasowa produkcja w wysokości 110 miljonów kWh ma być zwiększona do 550 miljonów kWh, a w następnych ośmiu latach do 900 miljonów kWh.

Tow. zobowiązuje się do przeprowadzenia w okresie dziesięcioletnim inwestycji na sumę 450 miljonów fr.

Wśród inwestycji tych powiększyć ma istniejące fabryki chemiczne w Sibeniku i Dugomrat, wybudować szereg nowych fabryk chemicznych, które zużywać będą wielkie ilości energji elektrycznej. Celem wykorzystania olbrzymich pokładów glinu zbudowana ma być w Splicie wielka fabryka aluminium.

Część wytwarzanej energji elektrycznej oddawać będzie Tow. Państwu, na potrzeby elektrycznych kolei. Tereny okoliczne otrzymają 5% energji elektr. po cenach ustalonych. W przewozach zastrzeżone ma pierwszeństwo jugosłowiańska marynarka handlowa.

Przywileje posiadać będzie w zakresie zwolnienia od cła sprowadzanych produktów surowców, na własny użytek i w zakresie podatkowym.

Działalność Twa poważne znaczenie mieć będzie dla ubogiej Dalmacji.

HANDEL ZAGRANICZNY JUGOSŁAWJ

W pierwszych sześciu miesiącach b. r. wywieziono z Jugosławji 2.196.401 ton towarów, wartości 2.989 milj. dinarów.

W wywozie pierwsze miejsce zajęło drzewo (719.307 t., wart. 697.1 milj. din.), a następne: miedź (9.243 t., wart. 229.7 milj. din.) i jaja (11.787 t, wart. 225.3 milj. din.).

W porównaniu z pierwszem półroczem ubiegłego roku wzrósł wywóz ilościowo o 148.543 t, a wartościowo o 302 milj. dinarów.

Wśród krajów wywozowych pierwsze miejsce zajęły Włochy (889.754 t, wart. 890.3 milj. din.), drugie Austrja (112.084 t., wart. 424.9 milj. din.), dziesiąte Polska. Do Polski wywieziono 2.588 t, wartości 64.9 milj. din., o 38% więcej, niż w roku ubiegłym.

Przywieziono do Jugosławji 733.001 ton towarów, wartości 3.678.7 milj. din.

W wwozie pierwsze miejsce zajęły tkaniny bawełniane (5.457 t, wart. 353.4 milj. din.), następnie: maszyny, narzędzia i aparaty (15.349 t., wart. 280.3 milj. din.) i przędza bawełniana (5.184 t. wart. 236.9 milj. din.).

W porównaniu z pierwszem półroczem roku ubiegłego wzrósł wwóz ilościowo o 20.353 t, lecz zmalał wartościowo o 123.2 milj. din.

Wśród krajów wwożących pierwsze miejsce zajęła Czechosłowacja (57.119 t, wart. 618.6 milj. din.), drugie Austrja (80.304 t, wart. 617.4 milj. din.).

Niedobór bilansu handlu zagranicznego w sumie 689.6 milj. din., o 425 milj. din., mniejszy od niedoboru w pierwszem półroczu r .ub. poważnie zmniejszy lub wyrówna wywóz zboża i kukurydzy w bieżącej połowie roku (A. E. F.)

IVAR KREUGER.

Imię to jest uosobieniem najprzenikliwszej i najlepiej zorganizowanej światowej kombinacji — monopolu zapałczanego.

W oparciu o 225 oddziałów we wszystkich krajach, z wyjątkiem Rosji, obejmuje on 75% światowej produkcji zapałczanej. Każda trzecia osoba z ogólnej ilości mieszkańców ziemi używa zapałek, wyprodukowanych przez „Swedish Match Comp.", lub jej fabryki zagraniczne.

Przeszkodę najpoważniejszą, zamiłowanie do nakładania najwyższych ceł na zapałki, przełamywano tworzeniem oddziałów w poszczególnych krajach i rozwijaniem przez nie produkcji w granicach murów celnych. Współzawodnictwo istniejącego już przemysłu krajowego, niechronionego dłużej obroną celną, stawało się zbyt ofiarne.

Monopol zapałczany wyrósł ze skromnych podstaw. W okresie od r. 1844, założenia pierwszej małej fabryki w Jönköping, do r. 1917 szwedzki przemysł zapałczany rozwija się pomyślnie, zdobywa rynki zbytu, lecz w walce ze współzawodnictwem traci je często.

W r. 1917 z inicjatywy Ivara Kreugera, który już w r. 1913 wkroczył do przemysłu zapałczanego, następuje połączenie całego przemysłu w „Swedish Match Comp." (Svenska Tandidstickaktiebolaget), tow. akc., o kapitale w wysokości 45 miljonów koron szwedzkich. Wysokość kap. akc. wzmocniły rezerwy w tejże wysokości, powstałe z 200% ceny emisyjnej.

Podstawy techniczne do przeboju były w pełni gotowe, wprowadzeniu jednak monopolu stały na przeszkodzie cła, monopole państwowe, względy polityczne i współzawodnictwo przemysłu zagranicznego.

Przy pomocy sześćdziesięciomiljonowego kredytu, udzielonego przez dwa banki szwedzkie, za osobistą gwarancją Ivara Kreugera, rozpoczęto ofenzywę.

Na pierwszy ogień dostały się kraje jak Belgja, Czechosłowacja, Austrja i Indje, gdzie najcięższe było współzawodnictwo. Od założenia przyjęto zasadę sprzedaży produkcji przez własne organizacje handlowe, pozostające pod kierownictwem szwedów.

W Anglji utworzono łącznie z „Bryant et May" — „British Match Corp.", w Japonji połączono się z największem Tow. japońskiem, zapewniając sobie w obu krajach kontrolę. Wszędzie asymilowano w całości współzawodnictwo, lub stawano się panami sytuacji. Okres monopolów rozpoczęto w Polsce w r. 1922.

Wszystko to wymagało olbrzymich ilości płynnego kapitału. Źródła szwedzkie były niewystarczające.

Wyjeżdża Ivar Kreuger do Stanów Zjedn. A. P. i tu organizuje „International Match Comp.", o kapitale 128 miljonów dolarów. Tow. to przejęło ogół zagranicznych aktywów interesów i finansowań „Swedish Match Comp." Rozpoczęło nietylko produkcję na terenie U. S. A., lecz stało się zbiornikiem kapitałów, które odpływały do innych krajów. Między innemi dostarczyło Francji pożyczki w wysokości 75 miljonów dol.

W r .1925 utworzył Kreuger „Swedish—American Investment Corp.", które posiada i finansuje znaczną część majątku „Swedish Match Co".

Posiada I. Kreuger obecnie cztery wielkie Tow. Na szczycie piramidy jest „Kreuger et Toll Co". Kontroluje ono „Swedish Match Co", „Swedish—American Investment Corp." i setki oddziałów. Sieć ta umożliwia wielkim towarzystwom łagodzić brzemię innych.

Jeśli kiedykolwiek dobrze i pewnie umieszczono kontrolę na ziemi własnej, to uczyniono to w monopolu zapałczanym.

Akcje serji „A" Tow. założycielskiego nie mogą opuścić Szwecji. Akcje serji „B", które wydano dla wciągnięcia kapitału zagranicznego, dają prawo jednego tylko głosu na każde tysiąc akcji.

W zdobywaniu monopolów wysoce pomocne były stałe kłopoty finansowe wielu państw.

Wzamian za pożyczkę domagano się monopolu zapałczanego, przedstawiając, iż wysoko postawiony przemysł zapałczany zapewnia stałe zatrudnienie pewnej ilości robotników, stałe źródło dochodów z opłat, które służyć będą na pokrycie odsetek i amortyzacji.

W ten sposób zdobyto absolutne monopole w Polsce, Peru, Grecji, Ekwadarze, Estonji, na Węgrzech, w Jugosławji, na Łotwie, w Rumunji.

Trust zapałczany posiada również szereg monopolów de facto. Dochodzą one do prawie zupełnej kontroli, a istnieją w Anglji, Niemczech, we Włoszech, w Turcji i t. d.

We Francji zapewniono sobie za pożyczkę monopol na wprowadzenie szwedzkich maszyn do wszystkich fabryk francuskich, na dostawę surowców, prawo wwozu zapałek szwedzkich, pod etykietą szwedzką, oraz prawo utrzymywania własnej organizacji sprzedaży.

W kierownictwie całej sieci produkcyjnej i finansowej istnieje centralizacja i decentralizacja. Centralizacja jest reprezentowana przez samego I. Kreugera, który z siedziby swej w Stockholmie trzyma rękę na pulsie rozległej organizacji, mając przy boku całą baterję telefonów, łączącą go z odległemi miastami.

Decentralizacja reprezentowana jest w szeregu najbliższego grona współpracowników, z których każdy odpowiedzialny jest za pewien obszar działania trustu.

Na każdym obszarze rezyduje jakby wicekról, obdarzony władzą lokalną, składający codziennie sprawozdanie, telefonicznie lub telegraficznie, swemu przełożonemu w Stockholmie.

Wsparty o silne zasoby finansowe i świetną organizację monopol zapałczany nadal podbija świat.

(Ev. P.)

GÓRN. I HUTN. S. A. „WĘGIERSKA GÓRKA"

W okresie sprawozdawczym 1928 r. wzrosła produkcja T-wa dość znacznie, do 15.767 ton, a sprzedaż wyrobów do 14.644 ton.

W zakresie produkcji $^{2}/_{3}$ stanowiły rury, a $^{1}/_{3}$ odlewy handlowe.

Na wysokość nadwyżki dochodów ujemnie oddziaływały świadczenia socjalne, podatkowe, drożyzna niezbędnych kredytów obrotowych, oraz zdezorganizowanie rynku odlewów, których produkcja nie daje zysków.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego w wysokości 154.026 zł., przeniesiono, ze względu na konieczność rozszerzenia i modernizacji urządzeń fabrycznych, jak niemniej wobec potrzeby rekapitalizacji wewnętrznej, na rachunek r. bież., a to zgodnie z uchwałą Waln. Zebr. w dniu 30 ub. m.

W jesieni r. bież. ukończono modernizację odlewni rur żeliwnych, o zdolności produkcyjnej 30.000 ton rocznie. Inwestycje te przeprowadzano od r. 1926, biorąc pod uwagę plany gazociągowe i wodociągowe miast. Realizacja tych planów zwiększy napływ zamówień.

Korzyści, płynące z inwestycji w odlewni rur, umożliwią przystąpienie do modernizacji odlewni mat. handlowych, gdy położenie na ich rynku ulegnie korzystnej zmianie.

W roku bieżącym zaważy na wynikach finansowych dziewięciotygodniowe wstrzymanie pracy.

Przyszłość zapowiada się pomyślnie.

W skład Rady wchodzą pp.: Aleks. hr. Skrzyński, prezes, Dr. Jerzy Günther i Dyr. Albert Ungar, wiceprezesi, inż. Otokar Randa, J. Rejholec, inż. A. Lepercq, inż. Jan Zarański, inż. K. Piotrowski i Wład. hr. Jezierski.

Dyr. nacz. jest p. prof. inż. Jerzy Buzek.

Bilans T-wa na dzień 31 grudnia 1928 r. obejmuje w stanie czynnym pozycje:

posiadłość gruntowa	85.761	zł.
budynki mieszkalne	484.566	„
budynki fabryczne	1.272.060	„
maszyny i urządzenia	1.706.227	„
efekta	23.714	„
kasa	8.306	„
dłużnicy	2.807.814	„
zapasy	1.246.314	„

a w stanie biernym pozycje:

kapitał akcyjny	1.500.000	zł.
fundusz rezerwowy A	347	„
fundusz rezerwowy B	396.534	„
fundusz amortyzacyjny	615.347	„
wierzyciele	4.968.509	„
zysk	154.026	„

INTERNATIONAL MERCHANDIZING OF POLAND

Na łamach jednego z warszawskich pism brukowych pojawiła się fantastyczna wiadomość w sprawie działalności tego T-wa.

Wobec znaczenia, jakie działalność tego T-wa może mieć dla szeregu towarzystw akcyjnych, zainteresowaliśmy się nią.

Według przedstawionej nam chętnie korespondencji, działalność „International Merchandizing of Poland" polega:

a) na pośrednictwie przy tranzakcjach wwozowych i wywozowych między krajami, w których oddziały (39) instytucji tej są czynne,

b) na pośrednictwie przy uzyskiwaniu zagranicznych pożyczek długoterminowych.

Wnioski o udzielenie pożyczek kierowane są do odnośnych instytucji kredytowych zagranicą. Wpłat żadnych zgóry się nie pobiera, a dopiero przy wypłacie przyznanej pożyczki odlicza się 2% tytułem kosztów adm. i oszacowań.

W załatwianiu znajduje się kilkadziesiąt wniosków pożyczek 8½%, przy kursie 97.

Tow. działa w Polsce od szeregu zaledwie miesięcy, a dotychczasowa sytuacja finansowa zagranicą nie sprzyjała zrealizowaniu pierwszych pożyczek.

TOW. WARSZ. DRÓG ŻEL. DOJAZDOWYCH

Wśród przewlekłych rokowań w sprawie elektryfikacji i przebudowy linji kolejowych T-wa, w oczekiwaniu na dopływ zgłoszonych, świeżych środków finansowych, minął okres sprawozdawczy, 1928 r., dając w wyniku nieznaczną zaledwie nadwyżkę dochodów.

Dzięki zarządzeniom taktycznym w współzawodnictwie z autobusami, zwiekszyła się ilość przewozów; pasażerów przewieziono więcej o 19.1%, ładunków o 20.2%.

Wpływy brutto z eksploatacji wzrosły, zwiększyły się jednak i wydatki eksploatacyjne, wskutek zwiększenia wynagrodzeń pracowników i cen materjałów opałowych.

Długotrwałe rokowania są już na ukończeniu. Tow. belgijskie „S. A. des Tramways Suburb. et Vicinaux de Varsovie" zapewniło sobie współdziałanie potężnej grupy finansowej dla realizacji kapitału obligacyjnego, niezbędnego na przebudowę i elektryfikację linji kolejowych T-wa.

Po uzgodnieniu aktu koncesyjnego z Min. Komunikacji i wydaniu uprawnienia na przebudowę i elektryfikację, przystąpi się do wykonania pierwszej serji zamierzonych robót, z wiosną przyszłego roku.

WARSZAWSKA S. A. BUDOWY PAROWOZÓW

W dniu 29 października b. r. odbyło się w Warszawie dziewiąte z rzędu doroczne Walne Zgromatowali większość kapitału akcyjnego „Parowozu".

Po zagajeniu obrad i wyborze p. Dr. Pawła Heilperina na przewodniczącego, zabrał głos p. Dyr. Nacz. inż. Emil Landsberg, kreśląc w zarysach działalność Spółki w okresie sprawozdawczym 1927/28 r.

W okresie tym, dzięki przedsięwziętym środkom, nowemu kierownictwu przedsiębiorstwa, oraz oczekiwanej zwiększonej produkcji, zdołano pomimo trudnych warunków, w jakich przedsiębiorstwo pracowało, zamknąć bilans roczny, sporządzony bardzo ostrożnie, poważniejszym zyskiem w wysokości 2.407.435 złotych.

Wpływy zwiększenia produkcji o 30% jej wartości, przy przeprowadzonej gruntownej reorganizacji wewnętrznej i daleko idących oszczędnościach, dałyby w rezultacie poważniejsze jeszcze zyski, gdyby nie trudności finansowe głównych odbiorców, zalegających z wpłatami należnych sum, uszczuplających w ten sposób niezbędne środki obrotowe Spółki, oraz surowość tegorocznej zimy, która zwiększyła rozchód paliwa i wpłynęła na zmniejszenie wydajności pracy robotników warsztatowych.

W każdym razie rezultaty osiągnięte w okresie sprawozdawczym, w związku z oczekiwanem dalszem zwiększeniem produkcji w roku bieżącym, wskutek projektowanego wprowadzenia nowego działu produkcji — regeneracji akcesorji do szyn — i w związku z istniejącą długoterminową umową z Ministerstwem Komunikacji na dostawę parowozów, których potrzeba musi wzrastać, stwarzają pomyślne horoskopy dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa.

Walne Zgromadzenie, po jednomyślnem przyjęciu do wiadomości sprawozdania Zarządu, zatwierdzeniu przedstawionego bilansu rocznego na dzień 30 czerwca b. r. i R/ strat i zysków, uchwaliło przeznaczyć z czystego zysku: na amortyzacje nieruchomości i maszyn 1.191.838 zł., na kapitał zapasowy 120.371 zł., na zapomogę dla pracowników 100.000 zł., na 8% dywidendę — 800.000 zł.

Dzień rozpoczęcia wypłaty dywidendy poda Zarząd do wiadomości akcjonarjuszów w drodze komunikatów.

Wobec niemożności ustalenia wysokości produkcji na rok 1929/30 i opracowania ścisłego preliminarza rozchodów, W. Zgrom. upełnomocniło Radę Nadzorczą do rozpatrywania i zatwierdzania kwartalnych preliminarzy przedstawianych jej przez Zarząd.

Po ustaleniu składu Rady z 14 członków, przystąpiono do wyboru dwunastu, rezerwując Radzie prawo kooptacji dwu pozostałych członków.

W wyniku wyborów wchodzą w skład Rady pp.: Dr. Paweł Heilperin prezes, Dr. H. Aschkenazy, inż. Kazimierz Chrzanowski, Wacław Dąbrowski, Ludwik Frère, Ferdynand Germanès, Tadeusz Karszo-Siedlewski, inż. Antoni Lewalski, inż. Tadeusz Popowski, inż. Stefan Przanowski, Antoni Wieniawski i bar. Fernand de Wolff de Moorseel.

W skład Zarządu wchodzą pp.: Dyr. nacz. inż. Emil Landsberg, prezes, inż. Z. Rytel i inż. B. Cywiński.

TOW. AKC. UBEZPIECZEŃ „VITA", S. A.

W okresie dwuletnim, po nawiązaniu ścisłej współpracy ze szwajcarskiem Tow. „Union Geneve" w Genewie, rozwija się Tow. Akc. „Vita", dzięki sprężystej organizacji, nadzwyczaj szybko.

W r. 1927 wyniósł zbiór premji w dziale ubezpieczeń życiowych — 967.722 zł. W roku następnym suma ta wzrosła do 2.294.552 zł., a w roku bieżącym przekroczy zapewne 4.000.000 zł.

Równolegle ze wzrostem zbioru premji wzrastają rezerwy ubezpieczonych, składane zgodnie z wymaganiami Ministerstwa Skarbu w dolarowych i złotowych obligacjach, gwarantowanych przez Państwo, jak i w pierwszorzędnych hipotekach.

Na Nadzw. Walnem Zgrom. akcjonarjuszów w dniu 15 ub. m. podwyższono kapitał akcyjny T-wa do 2.000.000 złotych. Równowartością sumy tej jest reprezentacyjny dom, jaki zakupiono na siedzibę T-wa w Warszawie.

W skład Rady T-wa wchodzą pp.: Władysław Braunstein, W. Hordliczka, Zbigniew Rozmanit, Henri Stiefel, Joseph Straessle i Dr. Stanisław Sławski.

Dyrektorem Zarz. jest p. inż. Stefan Gielg.

ZAKŁ. CHEM. „GRODZISK". S. A.

Przewidywany i oczekiwany po uzdrowieniu finansowem pomyślniejszy rozwój „Grodziska" należy jeszcze do przyszłości.

W okresie sprawozdawczym 1928 r., mimo zwiększenia się produkcji o 20%, nie zdołano uzyskać dodatnich wyników; strata wyniosła 6.339 zł.

Wybitnym ciężarem jest dzierżawiona „Hajnówka", pochłaniająca zyski pozostałych wytwórni.

Przestarzałe urządzenia techniczne „Hajnówki", jeszcze z okresu wojennego, prymitywne, zmusiły Two do rozpoczęcia bardzo poważnych inwestycji.

W okresie sprawozdawczym wydano na nie 384.000 zł Suma ta wzrośnie w r. bież. do 1½ miljona zł.

Ciężar odsetek, przy dzisiejszej ich stopie zaciąży silnie na dochodowości Twa.

Przyjęty przez Waln. Zgrom. budżet przewiduje jednak czysty zysk w wysokości ponad 250 tysięcy.

SIERSZAŃSKIE ZAKŁ. GÓRNICZE S. A.

Na mocy uchwały Waln. Zgrom. akcjonarjuszów w dniu 28.V b. r. dotychczasowy kapitał akcyjny T-wa wzrasta przez przelew części nadwyżki z przerachowania o 1.500.000 zł., a przez przelew ze specjalnego funduszu rezerwowego o dalsze 3.000.000 zł.

W wykonaniu pierwszej części uchwały dotychczasowa nom. wartość akcji podwyższona będzie z 50 zł. na 100 zł., w wykonaniu zaś drugiej części uchwały otrzymają akcjonarjusze bezpłatnie akcje nowej emisji po 100 zł. nom. wart., w ilości równej posiadanym obecnie.

S. A. Wielkich Pieców i Zakł. Ostrowieckich

W dniu 30 października r. b. odbyło się w siedzibie Spółki w Warszawie czterdzieste drugie z rzędu doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, w uchwałach swych, zgodnie ze statutem, prawomocne.

Przewodniczył obradom p. K. W. Scheibler.

W sprawzdaniu złożonem w imieniu Zarządu za okres sprawozdawczy 1928/29 r. podkreślił p. senator Tadeusz Popowski, iż okres ten znamionuje dalsze zwiększenie wytwórczości wszystkich działów przedsiębiorstwa.

Wielki Piec pracował normalnie i dał 45.412 ton żeliwa, z czego zużyto na pełne zaspokojenie zapotrzebowania stalowni i odlewni 43.960 ton. Piece martenowskie wyprodukowały 90.788 t. bloków i 6.222 t. odlewów; walcownie i inne oddziały przeróbcze dały ogółem 85.246 ton żelaza, stali i wyrobów. Oddział wagonowy dostarczył P. K. P. czterysta platform i dwa tysiące węglarek normalnotorowych, oraz sto wąskotorowych, a dla rynku prywatnego 49 wagoników wąskotorowych. Na eksport wysłano 4.993 ton wyrobów.

Ogólna suma faktur wzrosła do 50.825.816 zł.

Stopniowa, lecz nieustanna reorganizacja poszczególnych działów przedsiębiorstwa pozwala zrównoważyć znaczne podniesienie się cen materjałów surowych, jak złomu, węgla i koksu, jak również zwiększenie się kosztów robocizny i obciążających znacznie produkcję wydatków na świadczenia socjalne i pobory na rzecz Skarbu Państwa.

Na świadczenia socjalne wydano 1.869.034 zł., co stanowi 3,67% sumy sprzedaży, a na podatki i opłaty — 2.176.346 zł., czyli 4,28% sumy faktur.

Koszt dowozu materjałów surowych i pomocniczych wyniósł zł. 4.302.820, czyli 14,83% wartości wyrobów metalurgicznych. W r. bież. zwyżka taryf kolejowych stosunek ten jeszcze pogorszy.

W okresie sprawozdawczym wykończono znaczną część rozpoczętych w roku poprzednim nowych urządzeń. Po przerwie zimowej uruchomiono w czerwcu r. bież. odlewnię rur systemem de Lavaud, a w centrali elektrycznej nowy turbogenerator o sile 3000 kW, jak również zakończono mechanizację stalowni i zakładów mechanicznych.

Obecnie posiada „Ostrowiec" jedną z najlepiej urządzonych stalowni, która może w pełni zaspokoić zapotrzebowanie innych działów przeróbczych. Przeprowadzone nowe instalacje wpłyną bezsprzecznie korzystnie na rezultaty przyszłych lat operacyjnych.

W roku bieżącym przeprowadza się nadal przebudowę walcowni dużej i uniwersalnej, którą zakończy się w jesieni przyszłego roku.

Ilość robotników „Ostrowca" wynosiła w dniu 30 czerwca b. r. ponad 5.200. Przy utrzymaniu nadal systemu premjowania zarobków, przeciętny dzienny zarobek jednego robotnika wynosił 7 zł. 82 gr.

Na kopalniach rudy pracowano normalnie, dobyto 43.250 t. rudy ilastej i 11.018 t. rudy krzemionkowej, głównie na potrzeby własne.

Oddział drzewny pracował dobrze, pokrywając w pełni zapotrzebowanie własne, a nadto dając znaczne ilości materjałów tartych na sprzedaż.

Dyrekcja kopalń i lasów dawała pracę 34 pracownikom i 1.329 rob.

W zakresie rentowności przedsiębiorstwa nie nastąpiły w okresie sprawozdawczym zmiany. Wpływy ujemne długiej i surowej zimy, w następstwie której suma nieproduktywnych wydatków wyniosła prawie pół miljona zł, zrównoważńł wzrost produkcji.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł zł. 4.645.523.

Walne Zgrom., po przyjęciu do wiadomości sprawozdania Zarządu i zatwierdzeniu przedstawionego bilansu rocznego wraz z R/ strat i zysków, przeznaczyło z czystego zysku: na kapitał amortyzacyjny — 1.925.523 zł., na zapomogi dla pracowników — 300.000 zł., na 14% dywidendę — 2.100.000 zł.

Wypłatę dywidendy w wysokości 7 zł. wzamian za kupon I — II em. akcji już rozpoczęto.

W jednym z najbliższych miesięcy roku przyszłego odbędzie się nadzwyczajne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, celem zatwierdzenia nowego statutu, uzgodnionego z nowem prawem akcyjnem i dokonania wyborów Rady.

Po dzień Nadzw. Wal. Zgrom. wchodzą w skład Zarządu nadal pp.: K. W. Scheibler, Tadeusz Popowski, H. Rupé, Antoni Wieniawski, F. Germanes, Andrzej Wierzbicki, L. Frere, Kaz. Chrzanowski, Ed. Neusester, Tadeusz Karszo-Siedlewski, Leop. Hoogvelst, a jako zastępcy pp.: W. Dąbrowski i A. Zalewski.

S. A. „AZOT"

W roku bieżącym agendy „Azotu" rozwijają się pomyślniej, niż w roku ubiegłym, w którym nadwyżka dochodów pozwoliła jedynie na pełną amortyzację nieruchomości i maszyn.

W okresach ubiegłych dwie trzecie produkcji wywożono zagranicę, skąd teżsame produkty w drodze wwozu częściowo wracały do kraju.

Celem przeciwdziałania temu, a równocześnie rozszerzenia zbytu na rynku wewnętrznym, utworzono wspólne z „Borutą" i „Grodziskiem" biuro sprzedaży „ABG", z siedzibą w Łodzi i oddziałem w Warszawie.

Biuro „ABG", od szeregu miesięcy już czynne, zajmuje się równocześnie i propagandą produkcji tych trzech towarzystw.

TOW. AKC. „ŻYRARDÓW".

Burzliwy przebieg Waln. Zebr. w grudniu ub. r. wskazywał, iż Komitet akcjonarjuszów dochodzić będzie słuszności swych zastrzeżeń na właściwem forum.

Jak się dowiadujemy, akcja Komitetu wykonawczego wskutek przeoczeń jednego ze swych członków zawiodła w całej pełni.

Przed Walnem Zebr., zwołanem na dzień 4 grudnia b. r. ma się odbyć ponownie zebranie małych akcjonarjuszów polskich.

Jako pismo niezależne, zmierzające do dobra ogółu towarzystw akcyjnych, zamieściliśmy bezstronny opis przebiegu Waln. Zebr., ze spokojną, lecz ostrą krytyką.

Widzimy, że zająć się będziemy musieli i działalnością Komitetu wykonawczego, obdarzonego mandatem przez poważną ilość akcjonarjuszów, którzy w prawach swych czuli się pokrzywdzeni.

Pomorska El. Kraj. „GRÓDEK", S. A. w Toruniu

„Gródek" jest bezsprzecznie jednem z nielicznych Tow. Akc., którym, dzięki wysokim wartościom i niezużytej energji ich sterników, przyszłość przynieść musi w dani wysoce pomyślny rozwój.

W ubiegłym okresie sprawozdawczym 1928 r. powiększyła się poważnie sprzedaż energji elektrycznej, a zwłaszcza wzrosła dostawa dla portu w Gdyni.

W zakresie budowy drugiej elektrowni wodnej na rzece Czarnej Wodzie, w odległości 7½ klm. od Gródka, o projektowanej sile 12.000 koni mechanicznych, wykonano do końca 1928 r. poważną część robót ziemnych, których resztę wraz z budowlami nadziemnemi wykończono w jesieni b. r.

Czysty zysk za okres 1928 r. zezwolił na wyznaczenie 7% dywidendy, której wypłatę rozpoczęto z dniem 1 października b. r.

W roku bieżącym rozpoczął „Gródek" starania celem uzyskania uprawnienia rządowego i środków finansowych na zelektryfikowanie pozostałych terenów Pomorza, Poznańskiego i dziesięciu przyległych powiatów b. Kongresówki.

TOW. FABR. PORTL. CEM. „WYSOKA" S. A.

Pod przewodnictwem p. Edwarda Natansona odbyło się w siedzibie T-wa w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów.

Po wysłuchaniu sprawozdania za okres 1928 r., złożonego przez Prezesa Zarządu p. Dra Pawła Minkowskiego, które odzwierciedliło dalszy rozwój przedsiębiorstwa, Walne Zgrom. jednomyślnie przyjęło przedstawiony bilans roczny wraz z R/strat i zysków, udzielając Zarządowi absolutorjum.

Przy podziale czystego zysku za okres sprawozdawczy przeznaczono: na kapitał zapasowy — zł. 288.726, na specjalny fundusz rezerwowy — 1.507.743 zł., na tantjemę dla Zarządu — 430.000 zł., na gratyfikację dla urzędników — 120.000 zł., na laboratorjum do prac nad cementem im. Juljusza, Bolesława i Bronisława Eigerów, przy Politechnice Warszawskiej, zł. 15.000, a na dywidendę 12% — 1.200.000 zł.

W skład Zarządu wchodzą pp.: Dr. Paweł Minkowski; prezes, Bernard W. Holenderski, wiceprezes, Diana Eigerowa, prof. Dr. Marjan Eiger, inż. Antoni Eiger, adw. Jakób Kroll i Józef Kroll, a jako zastępcy: Jakób Eiger, Dr. Jan Przeworski i Jan Wyganowski.

POLSKIE ZAKŁ. MARCONI, S. A.

W granicach, na jakie zezwala nasz rynek radjowy, rozwinęła się w roku ubiegłym produkcja „Pol. Zakł. Marconi na poważną skalę.

W zakresie sprzętu radjofonicznego wyrabia się, w serjach wielotysięcznych, w pierwszym rzędzie trzylampowe aparaty „3LE", aparaty tanie i proste, bardzo dobre pod względem konstrukcji i efektu, a w cenie dostępne i popularne. Aparaty detektorowe odznaczają się mocną budową i estetycznym wyglądem. Ekradyny pięciolampowe stanowią aparat wysokiej klasy, stojący bodaj że na czele pierwszorzędnych tych aparatów. Głośniki „Marconi Vox S1" dają całą skalę tonów, od najniższych do najwyższych. Produkcja głośników jest bardzo znaczna.

Dział gigantofonów wprowadzono w związku z Pow. Wyst. Kraj. w Poznaniu. Produkcja ich jest znaczna, znajdują zbyt wśród licznych instytucji, przedsiębiorstw zabawowych i widowiskowych.

Do gigantofonów zbliżone są adaptery gramofonowe, służące do wzmacniania muzyki gramofonowej, którą podają przez głośnik radjowy.

Rozpoczęto budowę urządzeń dla filmu dźwiękowego.

W dziale drugim przyjęto w połowie bieżącego roku do wykonania dla Minist. Poczt i Tel. stację pocztową o mocy 30 kW, z zasięgiem na całą Europę i przyległe części kontynentu afr. i azjatyckiego. Stacja ta będzie zmontowana z początkiem przyszłego roku.

W związku z udzieleniem zamówień centrali w Londynie, Pol. Zakł. Marconi przyjmą udział w rozbudowie sieci „Polskiego Radja".

Po podwyższeniu kap. akc. do 2.200.000 zł., w czem udział angielski lwią część stanowi, stan finansowy obecnie jest zupełnie dobry, o silnem oparciu w centrali.

W skład Zarządu wchodzą pp.: Graham Manifold, prezes, Henryk Kolberg, wiceprezes, Charles Roberts, Raymond Hubbard, Felicjan Karśnicki i Herbert Weight.

CUKR. I RAF. „BOROWICZKI", S. A.

W dniu 24 ub. m. odbyło się w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem zebrani reprezentowali większość kapitału akcyjnego.

Przewodniczył obradom p. Kazimierz Dziewanowski.

Przebieg kampanji 1928/9 r. oraz plan działań w kampanji bieżącej przedstawił zebranym p. Dyr. Zarz. Bolesław Soplica.

W kampanji 1928/9 r. przerobiono w cukrowni 496.622 q buraków, a otrzymano z nich 70.533 q cukru.

Wysoce niskie ceny cukru na rynkach eksportowych wpłynęły ujemnie na wyniki finansowe okresu sprawozdawczego. Czysty zysk wyniósł 48.595 zł.

W kampanji bieżącej agendy cukrowni rozwijają się pomyślniej.

Przy znacznie wyższej polaryzacji buraków, produkcja sięgnie zapewne ponad 75.000 q cukru, a na wyniki finansowe wpłynie dodatnio porozumienie zawarte w ostatnim czasie w przemyśle cukrowniczym, umożliwiając przynajmniej normalną amortyzację.

Walne Zgrom. przedstawiony bilans roczny wraz z R/strat i zysków, oraz plan działań w kampanji bieżącej zatwierdziło jednomyślnie, uchwalając przelać czysty zysk na kap. amort.

W składzie Zarządu zmiany nie nastąpiły. Wchodzą doń pp.: Jan Zagleniczny, prezes, Jan Odechowski, Kazimierz Dziewanowski, Stefan Gorski, Stanisław Piwnicki, Nathan Golodetz, Harold Kennedy Ashleigh Boddington i Bolesław Soplica.

Modrzejowskie Zakłady Górn.-Hutnicze S-a.

W dniu 15 ub. m. odbyło się w Warszawie, prawomocne w swych uchwałach, doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów „Modrzejowa".

Przewodniczył obradom p. Hipolit Gliwic.

W okresie sprawozdawczym 1928 r. wszystkie działy wytwórczości „Modrzejowa" wykazały dalszy postęp; w niektórych z nich osiągnięto przedwojenną wysokość produkcji. Zdolność produkcyjną hut wyzyskano zaledwie w 60%, gdyż pojemność rynku, osłabiana w znacznej mierze i nadal zbędnym importem zagranicznym, jest jeszcze niewielka, a wywóz produkcji zagranicę nie przynosi korzyści.

Wartość produkcji roku 1928 dosięgła czterdziestu miljonów zł., wykazując, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrost o 25%. Wysokie obciążenia podatkowe (r. 1928 — wypł. 1.100.000 zł.), świadczenia socjalne (925.000 zł.), niedające rzeszy robotniczej odpowiedniego ekwiwalentu, oraz wygórowana stopa procentowa w kraju spowodowały, iż zwiększeniu obrotów nie towarzyszył wzrost zysków.

Przeprowadzane i w okresie sprawozdawczym inwestycje, ograniczone, wobec sytuacji finansowej, do najniezbędniejszych, a mające za cel usprawnienie organizacji, modernizację zakładów, wprowadzenie nowych gałęzi produkcji i zmniejszenie własnych kosztów, powiększą stopniowo zyskowność „Modrzejowa".

Celem szybszego zrealizowania planu nowych działów produkcji toczą się nadal rokowania z kapitalistami zagranicznymi o pozyskanie poważniejszych środków finansowych.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 2.333.730 zł.

W roku bieżącym zatrudnienie „Modrzejowa" było w pierwszej połowie dobre, a to dzięki znacznej pozostałości zamówień z okresu poprzedniego. W drugiej połowie roku okazało się rzeczą konieczną przeprowadzenie w poszczególnych działach redukcji pracy. Dodatnie wyniki zbiorów, oczekiwana w niedługim czasie podwyżka cen wyrobów hutniczych, dotrzymująca kroku zwiększeniu kosztów własnych, usuną zapewne ujemne skutki obecnego zmniejszenia się zbytu.

Po ożywionej dyskusji Walne Zgrom. akcjonarjuszów sprawozdanie Rady przyjęło do wiadomości, zatwierdzając przedstawiony bilans roczny i R. strat i zysków, uchwalając jednocześnie przelew czystego zysku okresu sprawozdawczego w całości na kapitał amortyzacyjny.

Wniosek Rady w sprawie przejęcia Tow. Zakł. Met. B. Hantke, S. A., obszernie uzasadniony, po przychylnej dyskusji przyjęto jednomyślnie.

Przejęcie Tow. B. Hantke nastąpi al pari. Akcjonarjusze otrzymają po 20 akcji „Modrzejowa" (nom. wart. 50 zł. każda) wzamian za jedną akcję tysiączłotową Tow. B. Hantke.

Walne Zgrom. upoważniło Radę do przeprowadzenia fuzji i emisji na prawach W. Zgr., pozostawiając do jej uznania określenie ich terminu.

Po zatwierdzeniu przedstawionego budżetu na rok bieżący, przeprowadzono uzupełniające wybory do Rady.

W skład Rady wchodzą pp.: Stanisław ks. Lubomirski, prezes, Jerzy Meyer, wiceprezes, Wacław Brun, Ludwik Darowski, Hipolit Gliwic, Alfred Goldklang, Jerzy Haase, Mieczysław Hoffman, Józef Kernbaum, Jerzy Michalski, Henryk Neuman, Wacław Urbanowicz i Leopold Wellisz.

RADA BANKU DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W WARSZAWIE

ma zaszczyt zawiadomić pp. Akcjonarjuszów, że w dniu 12 grudnia 1929 r. o godz. 12-ej rano, w lokalu Banku w Warszawie, przy ul. Traugutta 6, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór Prezydjum.
2) Sprawozdanie za rok 1928.
3) Bilans oraz rachunek Zysków i Strat za rok 1928.
4) Wnioski Komisji Rewizyjnej.
5) Budżet na rok 1929.
6) Zmiana nazwy Banku i połączona z tem zmiana § 1 Statutu.
7) Wyznaczenie instytucji zagranicą do deponowania akcyj Banku w myśl § 50 Statutu.
8) Ustalenie liczby oraz wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej.
9) Wolne wnioski.

Akcjonarjusze, posiadający akcje na okaziciela i chcący wziąć udział w powyższem zebraniu winni, w myśl § 50 Statutu Banku zdeponować je w Banku na 7 dni przed terminem walnego zgromadzenia.

Zamiast akcyj oryginalnych dozwolonem jest przedkładanie zaświadczeń instytucji kredytowych, krajowych lub zagranicznych, przez Rząd zatwierdzonych.

PP. Akcjonarjusze francuscy mogą deponować akcje w Union Commerciale et Industrielle de Paris, 30, rue de Grammont, Paris (IX).

PP. Akcjonarjusze gdańscy mogą deponować akcje w Danziger Bank für Handel und Gewerbe Aktiengesellschaft w Gdańsku, Langer Markt 30.

PP. Akcjonarjusze, posiadający dotychczas jeszcze niewymienione zaświadczenia subskrypcyjne na akcje, winni okazać przy wejściu na salę obrad rzeczone zaświadczenia subskrypcyjne oraz dowody osobiste.

Na wypadek, jeśli pomienione ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW pod względem ilości przybyłych na zebranie akcjonarjuszów nie będzie odpowiadało warunkom, przewidzianym w statucie Banku, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w drugim terminie (z porządkiem obrad WALNEGO ZGROMADZENIA w 1-ym terminie) w dniu 10 stycznia 1930 r. o godz. 12-ej w południe, w lokalu Banku w Warszawie, przy ul. Traugutta 6. Zgromadzenie to, jako zwołane w drugim terminie, będzie prawomocne i decyzje tegoż zebrania będą ostateczne, niezależnie od ilości akcji, reprezentowanych przez przybyłych na zebranie akcjonarjuszów.

„URSUS", S. A. Zakł. Mech.

Nie ziściły się przewidywania, że okres sprawozdawczy 1928 r. da nadwyżkę dochodów, z których nawet będzie można wyznaczyć skromną dywidendę.

Przyczyn było wiele, a wśród nich najpoważniejszą — niekorzystne warunki przy uruchomianiu serji.

Przyjęte zobowiązanie w umowie dostaw, że produkcja obejmie w całości materjały krajowe, okazało się w wykonaniu wysoce **kosztowne.**

Brak pewnych maszyn precyzyjnych, konieczność długotrwałego szkolenia robotników w odlewni metali szlachetnych i zdobywania kosztownych doświadczeń, opóźnianie się hut górnośląskich przy wykonywaniu zamówień o wysokich wymaganiach technicznych, opóźniało przystąpienie do produkcji w wysokości projektowanej. Produkcję pięćdziesięciu podwozi miesięcznie osiągnięto dopiero w dwu ostatnich miesiącach ub. roku.

W dziale silników przerzucono się na budowę szybkobieżnych, bezkompresowych silników Diesla.

Bilans roczny zamknięto stratą w wysokości 1.889.314 zł., którą, mocą uchwały Waln. Zebr. w dniu 8 b. m. pokryto prawie w całości odpisem z kapitału zapasowego.

Rok bieżący przebiega znacznie pomyślniej. Toczą się pertraktacje w sprawie udziału finansowego i technicznego z jedną z grup zagranicznych, gdyż celem osiągnięcia rentowności w budowie samochodów niezbędnem jest zwiększenie dotychczasowej produkcji do najmniej dwu tysięcy wozów rocznie.

W sprawie jakości wozów podkreślić należy, iż wozy „Ursusa" cieszą się zasłużoną, dobrą opinją.

RADA ZARZĄDZAJĄCA S. A. FABRYK METALOWYCH POD FIRMĄ „NORBLIN, B-CIA BUCH I T. WERNER"

podaje do wiadomości pp. Akcjonarjuszów, że w dniu 26 listopada r. b. o godz. 17-ej odbędzie się w biurze Spółki w Warszawie, przy ulicy Żelaznej Nr. 51,

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE,

z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór Przewodniczącego.
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i sprawozdania za rok operacyjny 1928-29, podział zysków za tenże rok.
3. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1928/9.
4. Rozpatrzenie budżetu Spółki na rok operacyjny 1929/30.
5. Określenie wynagrodzenia Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej na rok 1929/30, oraz sprawa instrukcji dla Rady Zarządzającej.
6. Wybór 2-ch Członków Rady Zarządzającej i 5-ciu Członków Komisji Rewizyjnej.
7. Wnioski pp. Akcjonarjuszów.

Panowie Akcjonarjusze, życzący sobie wziąć udział w rzeczonem Zebraniu winni do dn. 19 listopada r. b. złożyć swoje akcje lub odnośne kwity depozytowe w biurze Spółki, w Warszawskim Oddziale Banku Związku Spółek Zarobkowych lub w Banku Dyskontowym Warszawskim.

Gdyby wyznaczone na dzień 26 listopada r. b. Walne Zebranie ze względu na ilość złożonych przez pp. Akcjonarjuszów akcyj nie odpowiadało wymaganiom § 27 Statutu Spółki, wówczas podany będzie do wiadomości przez ogłoszenie termin powtórnego Walnego Zebrania Akcjonarjuszów, którego uchwały będą prawomocne, bez względu na ilość przedstawionych akcyj.

Bilety wejścia wydawane będą w biurze Spółki na trzy dni przed terminem Walnego Zebrania za przedstawieniem dowodu Banku na złożone akcje lub kwity depozytowe.

ZARZĄD TOWARZYSTWA FABRYK PORTLAND-CEMENTU „WYSOKA" SPÓŁKI AKCYJNEJ

zawiadamia pp. Akcjonarjuszów, iż na Walnem Dorocznem Zgromadzeniu Akcjonarjuszów, odbytem w dniu 3 sierpnia r. b. wyznaczona została dywidenda za 1928 rok w wysokości 12%, t. j. po zł. 12 — od każdej akcji nominalnej wartości zł. 100.

Wypłata dywidendy uskuteczniana będzie, począwszy od dnia 16 sierpnia r. b. w Warszawie, w biurze Zarządu Towarzystwa przy ul. Mazowieckiej Nr. 7, codziennie, oprócz dni świątecznych, w godzinach od 12 — 2 po poł., za zwrotem kuponu dywidendowego Nr. 3 od akcji złotowych.

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW BANKU CUKROWNICTWA

Spółki Akcyjnej w Poznaniu

odbędzie się w piątek, dnia 6 grudnia 1929 roku, o godz. 12-ej w poł., w Poznaniu, w gmachu Banku Cukrownictwa, ul. Sew. Mielżyńskiego 7, w sali posiedzeń Rady Nadzorczej.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie.
2) Zmiana uchwały Walnego Zebrania z dnia 10 maja 1929 roku w przedmiocie warunków podwyższenia kapitału zakładowego ze zł. 9.000.000 na zł. 12.000.000, a mianowicie odnośnie terminów płatności rat, udziału w zyskach i zamknięcia subskrypcji.
3) Zmiana § 2 statutu, celem uzgodnienia tekstu z prawem bankowem z dnia 17 marca 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 34), mianowicie § 2. B. 5 odnośnie korzystania z kredytów w Banku — § 2. C. odnośnie zastawiania papierów wartościowych — § 2. D. odnośnie przyjmowania i dalszego oddawania w zastaw papierów wartościowych.

Do udziału w Walnem Zebraniu zaprasza się wszystkich akcjonarjuszów. Prawo uczestniczenia mają ci akcjonarjusze, którzy złożą akcje Banku Cukrownictwa w wartości nominalnej conajmniej zł. 100.—, a o ile tychże dotychczas nie otrzymali, odpowiednie noty ugodowe lub kwity depozytowe Banku Cukrownictwa na pięć dni roboczych przed Walnem Zebraniem, .t j. najpóźniej dnia 30 listopada r. b. do godz. 3-ej po południu w Centrali Banku w Poznaniu lub w Oddziałach Banku Cukrownictwa w Warszawie i we Lwowie lub też u polskiego notarjusza, który poświadczyć winien, iż akcje złożone zostały u niego na przechowanie, aż do ukończenia Walnego Zebrania.

Poznań, dnia 7 listopada 1929 r.

Zarząd
BANKU CUKROWNICTWA
Spółki Akcyjnej w Poznaniu.

ZARZĄD TOWARZYSTWA ZAKŁADÓW PRZĘDZALNI BAWEŁNY, TKALNI I BLECHARNI

„Z A W I E R C I E"

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości P.P. Akcjonarjuszów, że zaczynając od dnia 9 b. m. odbywą się w Biurze Zarządu Towarzystwa, przy ulicy Nowy Świat 7 w Warszawie, w godzinach biurowych (od godz. 10-tej rano do 1-szej po poł.) z wyjątkiem niedziel i świąt:

a) wymiana akcyj 60 złotowych, względnie dowodów na te akcje — na 100-złotowe, w stosunku 3 akcje 100 złotowe za każde 20 akcyj 60 złotowych) postanowienie pp. Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 18 stycznia 1929 r., opublikowane w N-rze 19 Monitora Polskiego z dnia 23 stycznia 1929 r.);

b) wymiana świadectw tymczasowych na akcje II-ej emisji złotowej po 100 zł. wartości nominalnej — na akcje tejże emisji.

Warszawa, dn. 8 października 1929.

Warszawska S. A. Budowy Parowozów

Bilans w dniu 30 czerwca 1929 r.

AKTYWA.				PASYWA.		
Place	1.383.061,15			Kapitał Zakładowy	10.000.000,—	
Budynki	6.027.367,49	7.410.428,64		„ Zapasowy	1.018.627,92	
Maszyny i urządzenia	9.777.959,82			„ Amortyzacyjny	2.914.006,76	13.932.634,68
Narzędzia, przyrządy, modele	537.597,81			Pożyczki hipoteczne		4.453.210,—
Ruchomości biurowe	38.737,25	10.354.294,88	17.764.723,52	Akcepty	2.750.618,68	
Magazyn		2.895.495,80		Banki	1.100.628,08	
Wyroby gotowe		345.750,27		Wierzyciele	4.534.960,30	
Objekty w fabrykacji		4.800.300,26	8.041.546,33	Kaucje	1.000,—	8.387.207,06
Kasa		7.208,18		Dywidenda 1923/24	6,264,68	
Waluty obce		63,18		„ 1926/27	32.685,—	38.949,68
Papiery wartościowe		91.930,15		Zysk		2.407.435,80
Weksle w portfelu		582.061,—				
Banki		250.289,43				
Dłużnicy		2.474.434,43				
Udziały		661,—				
Kaucje		6.520,—	3.413.167,37			
			29.219.437,22			29.219.437,22
Depozyty u różnych			211.341,87	Różni za depozyty		211.341,87
Udzielone gwarancje			1.337.861,50	Wierzyciele z tytułu gwarancji		1.337.861,50

Rachunek Zysków i Strat za rok 1928/29

STRATY.			ZYSKI.		
Robocizna, materjały, koszty fabryczne, handlowe i ogólne		20.606.720,90	Różne wpływy	23.113,71	
Procenty, prowizje i kurtaże	1.027.766,01		Odzyskane straty z lat ubiegłych	2.252,73	
Ubezpieczenia od ognia	37.208,22	1.064.974,23	Sprzedaż	25.742.959,24	25.768.325,68
PODATKI:					
majątkowy	25.344,48				
przemysłowy	694.791,52				
dochodowy	49.194,82				
od nieruchomości i placów	5.546,27				
opłaty stemplowe	84.234,74	859.111,83			
ŚWIADCZENIA SOCJALNE:					
Kasa Chorych	283.648,52				
Fundusz Bezrobocia	52.898,76				
Ubezpieczenie od wypadków	136.381,84				
Urlopy robotników	284.769,94				
Kasa emerytalna pracowników umysłowych	49.405,51				
Zapomogi, szkolnictwo i inne świadczenia	22.978,35	830.082,92			
Zysk		2.407.435,80			
		25.768.325,68			25.768.325,68

Cukr. i Raf. „B O R O W I C Z K I", S. A.

Bilans za okres od dn. 1.VII 1928 r. do dn. 30.VI 1929 r.

WINIEN		MA	
Grunty	257.943,99	Kapitał zakładowy	1.848.000,—
Budynki	2.619.141,16	Kapitał zapasowy	1.125.351,05
Maszyny i aparaty	3.055.089,89	Kapitał amortyzacyjny	2.985.611,70
Ruchomości	358.534,91	Niewypłacona dywidenda	187,34
Inwentarz żywy	3.214,—	Kasa Przezorności	60.884,46
Kolejka	2.846.388,67	Wierzyciele	10.207.701,55
Magazyn	362.128,70	Akcepty	1.007.351,69
Nawozy sztuczne	5.128.51	Banki	133.746,44
Węgiel	29.609,16	Sumy przechodnie	115.521,72
Cukier kamp. 28/29 .r	585.437,02	Zysk okresu 1928/9 r.	48.595,27
Cukier eksp. 28/29 r.	57.228,40		
Cukier w produktach	94.306,50		
Kasa fabryczna	5.755,35		
Kaucje	66.449,21		
Papiery wartościowe	80.326,04		
Nowe urządzena	94.133,67		
Plantatorzy	2.209.489,29		
Dłużnicy	2.077.437,10		
Melas	66.406,14		
Gospodarstwo rolne	8.085,25		
Banki	1.194.838,62		
Bank Cukrown. rozlicz. kartel. za cukier 1928/9 r.	1.068.595,12		
Sumy przechodnie	387.284,52		
	17.532.951,22		17.532.951,22
Gwarancje	2.933.701,—	Różnym za gwarancje	2.933.701,—
	20.466.652,22		20.466.652,22

BILANS SUROWY

BANKU HANDLOWEGO w ŁODZI, S. A.

na dzień 30 czerwca 1929 r.

STAN CZYNNY.			STAN BIERNY		
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., i Banku Gospodarstwa Krajowego		1.449.884,39	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne		533,019,93	a) zakładowy	2.500.000,—	
Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	147.654,65	
a) pożyczki państwowe	105.169,94		c) inne rezerwy	1.207.785,22	
b) papiery hipoteczne	428.559,89		d) fundusz amortyzacyjny	267.186,80	4.122.626,67
c) akcje	3.785.891,41	4.319.621,24	Wkłady:		
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		4.436,97	a) terminowe	7.835.352,54	
Banki krajowe		250.198,12	b) a vista	4.955.477,35	12.790.829,89
Banki zagraniczne		946,855,25	Rachunki bieżące (salda kredytowe)		10.929.531,93
Weksle zdyskontowane		13.993.139,70	Zobowiązania inkasowe		325.654,58
Weksle protestowane		340.918,97	Redyskonto weksli		3.367.798,01
Rachunki bieżące (salda debetowe):			Banki krajowe		549.933,53
a) zabezpieczone	16.722.575,81		Banki zagraniczne		12.732.117,07
b) niezabezpieczone	668.540,49	17.391.116,30	Różne rachunki		3.402.217,96
Nieruchomości		7.971.026,23	Procenty, prowizje i różne zyski		1.370.482,77
Różne rachunki		1.166.303,61	Oddziały		3.893.661.92
Koszty, różnice kursowe i t. p.		1.148.157,61			
Oddziały		3.970.176.01			
		53.484.854,33			53.484.854,33

Gwarancje Zł. 1.672.299,25
Inkaso „ 12.022.518,33

BANK HANDLOWY W ŁODZI, SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości, że na zasadzie uchwały **Nadzwyczajnego Zgromadzenia Walnego Akcjonarjuszów** z dnia 24 kwietnia 1929 r., jak również na zasadzie postanowienia pp. Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 31 sierpnia r. b., zamieszczonego w Monitorze Polskim Nr. 202 z dnia 3 września 1929 r., ogłasza się subskrypcję na V emisję akcyj Banku na warunkach następujących:

1) Dotychczasowy kapitał zakładowy Banku podwyższa się o Zł. 2.500.000.—, czyli do Zł. 5.000.000.—, przez wydanie 25.000 sztuk akcyj nowej emisji po Zł. 100.— nominalnej wartości każda.

2) Kurs emisyjny określa się na Zł. 110.— za akcję, z których Zł. 100.— przeznacza się na kapitał zakładowy, resztę zaś, po potrąceniu kosztów z emisją związanych, na kapitał zapasowy.

3) Pierwszeństwo do nabycia akcyj nowej emisji przysługuje właścicielom akcyj dawnych emisyj w stosunku do ilości posiadanych akcyj, t. j. po jednej akcji nowej emisji na każdą dawną akcję 100-złotową.

4) Repartycji tych akcyj, na które dotychczasowi akcjonarjusze z tytułu posiadania prawa pierwszeństwa się nie zapiszą, dokona Rada Spółki, przyczem kurs emisyjny dla tych akcyj wynosić będzie Zł. 110.— z doliczeniem procentów w stosunku 6% za czas od terminów wpłat, ustanowionych przez Radę dla dawnych akcjonarjuszów do dnia rzeczywistej wpłaty przez akcjonarjuszów, wśród których dokonano tej repartycji.

5) Pod względem praw, przysługujących akcjonarjuszom, akcje nowej emisji zostaną zrównane z dawnemi z chwilą wpisania podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego i uczestniczyć będą w dywidendzie od dnia 1 stycznia 1930 r.

6) Całkowita wpłata kapitału zakładowego oraz zapasowego winna być uskuteczniona do dnia 31 grudnia 1929 r.

7) Po uskutecznieniu podwyższenia tego winno być niezwłocznie złożone Ministerstwu Skarbu szczegółowe sprawozdanie z przeprowadzenia subskrypcji wraz z wnioskiem o zmianę odnośnego paragrafu statutu o wysokości kapitału zakładowego.

8) Wniesienie do rejestru handlowego może nastąpić dopiero po uzyskaniu zezwolenia na zmianę paragrafu statutu, o której mowa w punkcie 7-ym.

9) Wydanie akcyj nowej emisji winno nastąpić w ciągu 2 miesięcy od dnia wniesienia tego podwyższenia do rejestru handlowego.

10) Akcjonarjusze, pragnący skorzystać z prawa nabycia nowych akcji, powinni w miejscach niżej wskazanych przedstawić akcje do ostemplowania, wpłacając na każdą akcję nowej emisji:

najpóźniej do dnia 20 listopada 1929 r. po Zł. 75.—
najpóźniej do dnia 15 grudnia 1929 r. po Zł. 35.—

11) Przy wpłacie wydane będą imienne świadectwa tymczasowe, które zostaną zamienione na akcje po wydrukowaniu.

12) Subskrypcja winna być dokonana w kasach Banku Handlowego w Łodzi i jego Oddziałów: w Warszawie, Lublinie, Radomiu i Kielcach oraz w kasach Commerz & Privat Bank A.-G. w Berlinie.

Bilans T-wa Fabryk Portland-Cementu „WYSOKA" S. A.

w dniu 31 grudnia 1928 r.

STAN CZYNNY.		STAN BIERNY		
Nieruchomości	14.019.655,94	Kapitał zakładowy		10.000.000,—
Ruchomości	519.425,93	Kapitał zapasowy		504.684,50
Zapasy materjałów	2.101.993,49	Kapitał amortyzacyjny	4.168.232,61	
Produkty gotowe	1.113.990,08	Amortyzacja za 1928 r.	1.058.053,01	5.226.285,62
Kapitały i fundusze	2.238.804,27	Specjalny fundusz rezerwowy		17.246,31
Dłużnicy	1.336.636,45	Podatek majątkowy		52.248,68
		Dywidenda niepodniesiona		19.672,10
		Wierzyciele (należności w obcych walutach przyjęto pg. kursu giełdowego z dn. 31.12.28 r.		715.781,05
		Wydatki roku sprawozdawczego do uiszczenia w roku następnym		72.596,77
		Sumy przechodnie		5.520,99
		Zysk		4.716.470,14
	21.330.506,16			21.330.506,16
Kaucje i rachunki depozytowe	431.820,31	Kaucje i rachunki depozytowe		431.820,31

Rachunek Strat i Zysków za 1928 r.

WINIEN		MA	
Koszty handlowe, pensje, podatki skarbowe i komunalne (nie licząc podatku majątkowego), prowizje, ubezpieczenia etc.	1.783.745,46	Zysk brutto za 1928 rok	7.864.682,91
Świadczenia społeczne	305.737,76		
Różnica kursu	676,54		
Amortyzacja za 1928 rok	1.058.053,01		
Zysk za 1928 rok	4.716.470,14		
	7.864.682,91		7.864.682,91

Bilans oraz rachunek strat i zysków za 1928 rok zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów w dniu 3 sierpnia 1929 roku.

O terminie i miejscu wypłaty dywidendy za 1928 r. w wysokości 12% nastąpiły oddzielne ogłoszenia.

BILANS SUROWY BANKU ZIEMIAŃSKIEGO W WARSZAWIE

na dzień 1 września 1929 r.

STAN CZYNNY.			STAN BIERNY.		
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i B-ku Gospodarstwa Krajowego		3.433.199,06	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne		627.117,16	a) zakładowy	5.000.000.—	
Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	270.899.98	
a) pożyczki państwowe	157.755,87		c) inne rezerwy	— —	
b) papiery hipoteczne	595.932,42		d) fundusz amortyzacyjny	— —	5.270.899,98
c) akcje	1.199.294,37	1.952.982,66	Wkłady:		
Udziały i akcje w przedsięb. konsorcj.		2.092.968,63	a) terminowe	27.687.897,61	
Towary		—	b) a vista	19.404.186,78	47.092.084,39
Banki krajowe		933.399,81	Rachunki bieżące (salda kredytowe)		9.099.037,04
Banki zagraniczne		240.632,50	Zobowiązania inkasowe		365.322.--
Weksle zdyskontowane		34.043.055,18	Redyskonto weksli		19.217.162,90
Weksle protestowane		1.881.893,04	Banki krajowe		14.887.673,85
Rachunki bieżące (salda debetowe):			Banki zagraniczne		7.548.192,22
a) zabezpieczone	47.258.890,52		Wierzyciele hipoteczni		34.779.53
b) niezabezpieczone	1.337.553,35	48.596.443,,87	Różne rachunki		2.666.719,18
Pożyczki terminowe		135.808,57	Procenty, prowizje i różne zyski		3.708.810,65
Nieruchomości		5.074.215,21	Oddziały		21.204.918,61
Różne rachunki		4.988.008,20	Listy zastawne (obligacje)		121.904,59
Koszty, różnice kursowe i t. p.		4.560.953,01			
Oddziały		22.336.172,69			
Długoterminowe pożyczki hipoteczne		320.655,35			
Suma bilansowa		131.217.504,94	Suma bilansowa		131.217.504,94
Udzielone gwarancje:			Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancji:		
a) listy	6.440.352,23		a) listy	6.440.352,23	
b) żyra	4.988.287,25	11.428.639,48	b) żyra	4.988.287,25	11.428.639,48
Inkaso		12.195.488,15	Różni za Inkaso		12.195.488,15
Razem		154.841.632,57	Razem		154.841.632,57

Bilans Surowy

WILEŃSKIEGO PRYWATNEGO BANKU HANDLOWEGO, SP. AKC.

NA DZIEŃ 30 WRZEŚNIA 1929 R.

AKTYWA.			PASYWA.		
Kasy i sumy do dyspozycji			Kapitały własne		
a) gotowizna w kasie	133.017.22		a) zakładowy	1.500.000.—	
b) pozostałość w B-ku Polskim P.K.O. i B-ku Gosp. Kraj.	49.420.74	182.437.96	b) zapasowy	42.762.07	1.542.762.07
Waluty zagraniczne	—	153.735.83	Wkłady		
Papiery wartościowe własne			a) terminowe	4.788.051.41	
a) pożyczki państwowe	6.499.62		b) a vista	2.004.407.54	6.792.458.95
b) papiery hipoteczne	51.279.60		Rachunki bieżące (Salda kredyt.) otwartego kredytu	—	113.728.83
c) akcje	90.344.78	148.124.—	Zobowiązania inkasowe	—	86.949.94
Banki krajowe	—	119.396.28	Redyskonto weksli	—	1.795.095.03
Banki zagraniczne	—	275.600.14	Banki krajowe	—	420.896.39
Weksle zdyskontowane	—	4.792.049.94	Banki zagraniczne	—	12.222.60
Weksle protestowane	—	89.704.09	Procenty, prowizje i różne	—	774.778.35
Rachunki bieżące (salda debetowe) otwartego kredytu			Oddziały	—	831.146.36
a) zabezpieczone	3.764.058.51		Różne rachunki	—	213.502.14
b) niezabezpieczone	439.531.30	4.203.589.81			
Pożyczki terminowe	—	344.047.04			
Nieruchomości	—	700.000.—			
Różne rachunki	—	294.572.97			
Koszty, różnice kursowe i t. p.	—	463.753.31			
Oddziały	—	816.529.29			
Suma bilansowa		12.583.540.66	Suma bilansowa		12.583.540.66
Udzielone gwarancje		164.575.—	Zobowiąz. z tyt. udziel. gwar.		164.575.—
Inkaso		3.047.136.16	Różni za inkaso		3.047.136.16
Razem		15.795.251.82	Razem		15.795.251.82

Naczelny redaktor i wydawca: TADEUSZ KURASIEWICZ.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: **WARSZAWA, ul. Szopena 10—9**

Sp. Akc. Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.